

Dr. Bukor Emese:

Magyar Nyelvi Mentorprogram a Széchenyi István Egyetemen

A győri Széchenyi István Egyetemre az utóbbi években egyre nagyobb számban érkeznek külföldi hallgatók a világ minden tájáról, hogy nemzetközileg elismert és versenyképes tudásra tegyenek szert és diplomát szerezzenek. A nemzetközi hallgatók számára egyetemi tanulmányaik fontos részét képezi a 2019. óta működő kétféléves *Magyar Nyelv és Kultúra* kurzus, amelynek során a magyar nyelv alapjaival és gazdag kultúránkkal ismerkednek meg. A kurzus kiegészítéseként 2022. februárjában indult újtára a *Magyar Nyelvi Mentorprogram* magyar anyanyelvű egyetemisták bevonásával órán kívüli, kiscsoportos foglalkozások formájában. Ennek a kezdeményezésnek egyik sarkalatos célja, hogy az órákon megszerzett nyelvtudást a nemzetközi hallgatóink autentikus környezetben tudják gyakorolni, amely elősegíti az egyetemi közegbe való beilleszkedésüket is. További törekvésünk volt, hogy elősegítsük a baráti, személyes kapcsolatok kialakulását is a magyar és nemzetközi hallgatók között, illetve lehetőséget adjunk az interkulturális érzékenység fejlesztésére mindkét hallgatói csoport körében egymás kultúráinak személyes megismerésén keresztül.

Az elmúlt három évben a magyar nyelvi mentorprogramot többféle módon és változó rendszerességgel működtettük, amelyről az 1. táblázat nyújt részletes áttekintést.

 SZÉCHENYI EGYETEM UNIVERSITY OF GYŐR		MAGYAR NYELVI MENTORPROGRAM STATISZTIKAI ADATOK				
2021/2022/2	2022/2023/1	2022/2023/2	2023/2024/1	2023/2024/2	2024/2025/1	2024/2025/2
52 csoport	67 csoport	66 csoport	66 csoport	50 csoport	80 csoport	55 csoport
Arány 1 : 2-3	Arány 1 : 3-4	Arány 1 : 3-4	Arány 1 : 3-4	Arány 1 : 2-4	Arány 2 : 2-3	Arány 2 : 2-3
Hetente 12-13 alkalom	Kéthetente 6-8 alkalom	Havonta 2x 6 alkalom	Havonta 2x 6 alkalom	Havonta 2x 4 alkalom	Havonta 1x 3 alkalom	Havonta 1x 3 alkalom
Padlet	Padlet	Padlet	Padlet	Padlet	Padlet	Padlet
Diák-asszisztens	Diák-asszisztens	Diák-asszisztens	Diák-asszisztens	Kolléga	Diák-asszisztens	Kolléga

1. táblázat

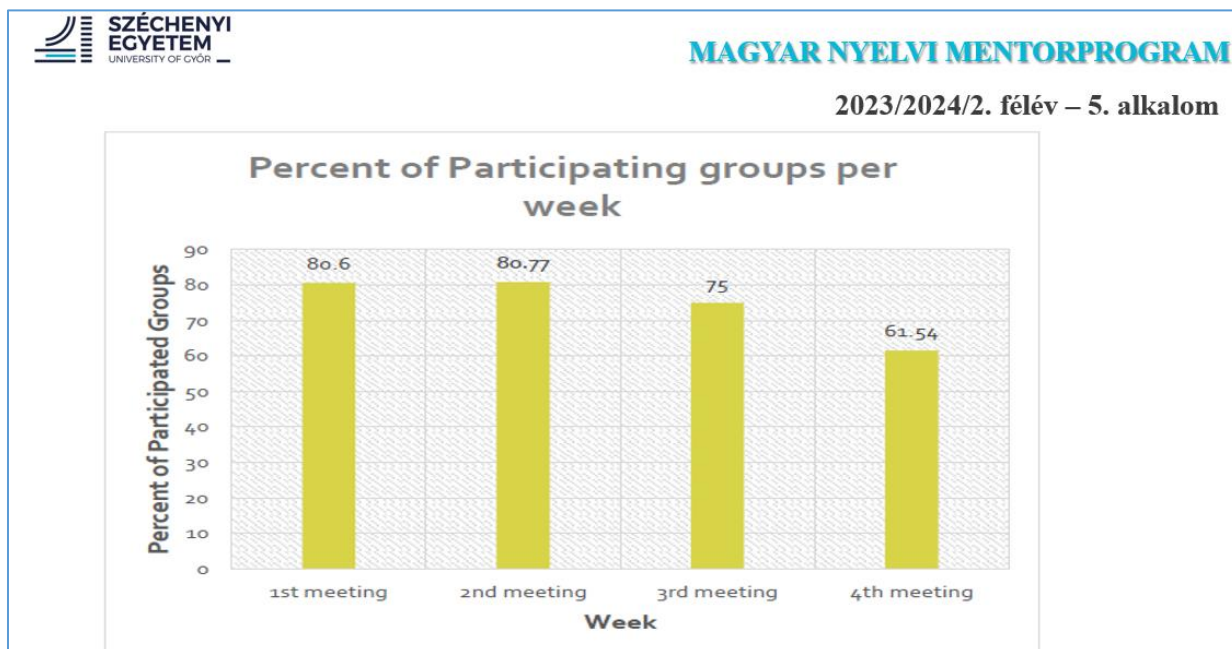

A csoportok számát (50-80) elsősorban a mentorprogramban résztvevő magyar anyanyelvű hallgatók adott félévben aktuális létszáma határozta meg. A hatékonyság érdekében mindig szem előtt tartottuk azt a fontos rendezőelvet, hogy kislétszámú csoportokat hozunk létre, tehát egy magyar hallgatóra átlagosan két vagy három nemzetközi hallgatót bízunk. Az őszi félév elején a csoportok létrehozása mindig jelentős időráfordítást igényelt, ezért az első két évben egy diákasszisztens segítette a munkámat, később pedig egyik oktató kollégámmal dolgoztunk együtt. A tavaszi félévben általában a korábbi csoportbeosztások esetén már csak kisebb módosításokra volt szükség az aktuális résztvevői létszám változásának függvényében. A mentorcsoportok találkozási a magyar órán kívül zajlottak és ezek rendszerességét többször módosítottuk – figyelembe véve a hallgatók leterheltségét az adott félévben. A mentorprogram indulásakor kísérleti jelleggel hetente találkoztak a csoportok, majd a félév tapasztalatai alapján ez a szám a későbbiekben 6-8 alkalomra változott, illetve volt olyan félév, amikor 3-4 alkalommal találkoztak a külföldi hallgatók a magyar mentoraikkal. Mivel a nemzetközi hallgatók számára a mentorprogramban való részvétel a kurzus sikeres teljesítésének egyik feltétele volt, mindenképpen fontos volt a mentortalálkozókra való jelenlét nyomonkövetése és ellenőrzése. Erre a célra a Padlet online felületet szolgált, ahol minden csoport a saját csoportképét feltöltve egy rövid szöveges kommentárral igazolta a találkozóikat.

A csoportok aktivitására jellemző volt az évek során, hogy a félév első felében mindig magasabb volt az aktívan résztvevő csoportok száma, ami a félév második felében némileg csökkent. A mentorprogram indulásakor, a heti rendszeres találkozókkal a csoportaktivitás átlagosan 55% és 71% között volt a félév első felében (első hat hétben), majd ez némileg lecsökkent 36% - 46% közé a szemeszter második felében. A hallgatók szempontjából ez a megcsappant találkozási kedv magyarázható a félév közepén tapasztalható leterheltség erősödésével és a tanulmányokkal kapcsolatos elvárások növekedésével. A beszámolók és beadandó dolgozatok száma ilyenkor emelkedik és ez nagyobb figyelmet és időráfordítást kíván a diákoktól. Ugyanakkor ezek a statisztikák számunkra azt is egyértelműen jelezték, hogy a heti rendszerességű találkozók nagyobb időbeli elköteleződést vártak a hallgatóktól, mint amit ők kényelmesen a tanulmányaik mellett teljesíteni tudtak. Ezen tapasztalatok és elemzés eredményeként gondoltuk át a mentortalálkozók rendszerességét. Többféle találkozó-gyakorisággal is kísérleteztünk néhány féléven keresztül, mire sikerült megtalálni az arany középutat (félévente 3-4 alkalom), amely a hallgatók számára is teljesíthetőnek bizonyult. A mentorprogram működésének ötödik félévében sikerült elérni a csoportok legmagasabb részvételi arányát (80.6% - 61.54% - lásd 2. táblázat) egy adott

félévben összesen négy mentortalálkozóval, amely megerősítette a korábbi elképzelésünket az ideális találkozók számát illetően.

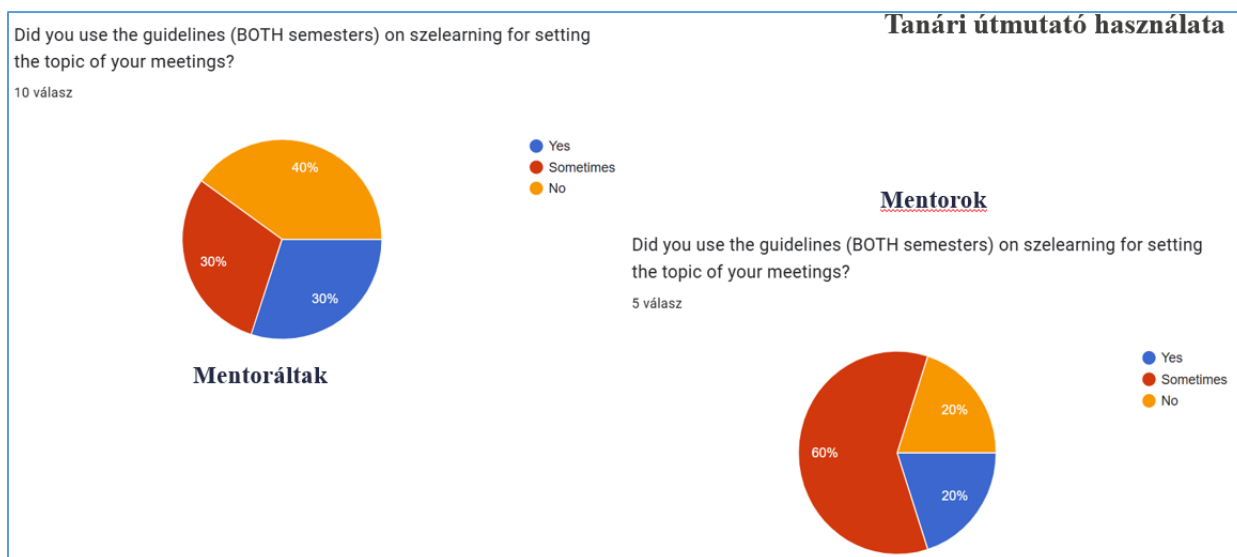
2. táblázat

A mentorprogram hatékonyságának növelése érdekében két alkalommal került sor névtelen kérdőíves felmérésre a magyar és a nemzetközi hallgatók körében. Az első felmérés a 2022/2023-as tanév végén, a második pedig egy évvel később, a 2023/2024-es tanév végén zajlott. Összefoglalva elmondható, hogy a nemzetközi hallgatók nagyobb aktivitást mutattak a válaszadás terén, hiszen mindkét alkalommal tőlük érkeztek be nagyobb számban válaszok. Ez magyarázható azzal a ténnyel, hogy számukra nagyobb jelentőséggel bírt a nyelvi mentorprogramban való részvétel és érdekeltnek érezték magukat, mivel a mentorprogramban való aktív részvétel az értékelés egyik feltétele volt a magyar kurzuson. A magyar hallgatók esetében nem volt ilyen feltétel és ez hozzájárulhatott a kérdőíves felmérésben való alacsonyabb részvételi arányhoz. A következőkben ezen kérdőíves felmérések egyes kérdéseire adott válaszokat kívánom bővebben megvilágítani és értelmezni.

Módszertani szempontból a mentortalálkozók tartalmi előkészítésének fontos részét képezték a rendszeres témajavaslatok, amiket tanári útmutatóként online formában osztottam meg mindkét hallgatói csoporttal a magyar kurzus moodle felületén. A témajavaslatok elsősorban a tantermi tananyaghoz kapcsolódtak az aktuálisan tárgyalt témák, nyelvtani szerkezetek és hasznos kifejezések függvényében. A félév elején a magyar anyanyelvű mentorok külön tájékoztatót

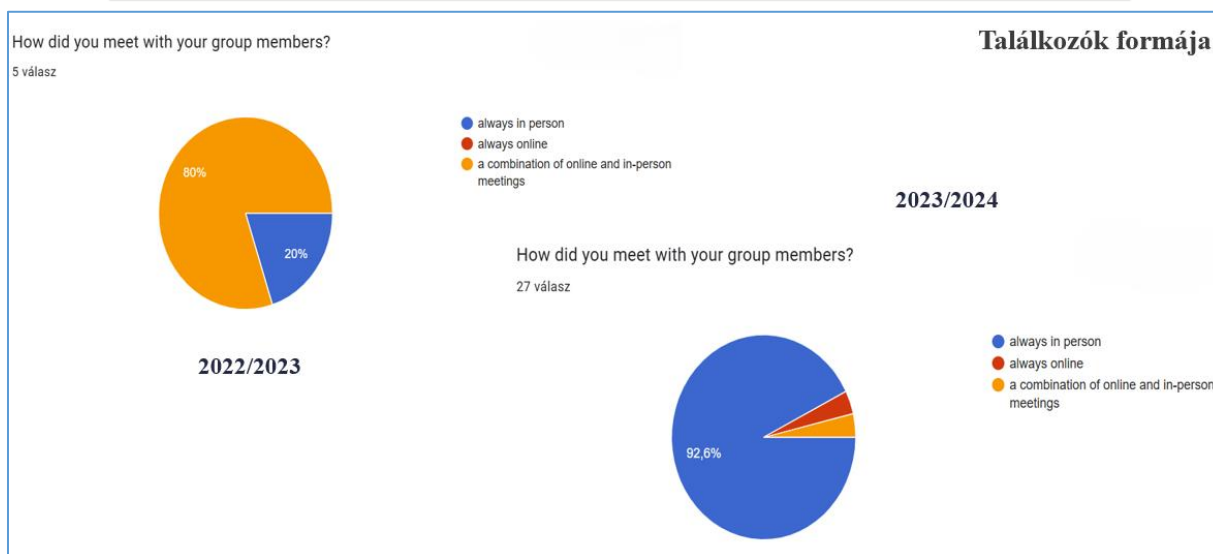

is kaptak, amelyben a feladataikat vázoltuk fel kihangsúlyozva, hogy a találkozók lényege a magyar nyelvű társalgás elősegítése az órán tanult témák alapján, valamint a hallgatói csoportok közötti személyes kapcsolatok kialakítása. A nemzetközi hallgatók órai keretek között kaptak hasonló eligazítást. A mellékelt grafikonból (3. táblázat) kiolvasható, hogy a magyar anyanyelvű mentorok nagyobb arányban támaszkodtak a tanári útmutatókra és témajavaslatokra.

3. táblázat

A mentortalálkozók formája is átalakulást mutatott az elvégzett felmérések két évében. A világjárvány utóhatása még érzékelhető volt a 2022/2023-as tanév során. A grafikonon jól látható, hogy a hallgatók jelentős hányada részesítette előnyben az online és a személyes találkozók kombinációját, amely 80%-t tett ki (4. táblázat). Ezzel szemben egy évvel később, a 2023/2024-es tanévben, már a személyes találkozások kaptak jelentős hangsúlyt. A hallgatók több, mint 92%-a részesítette előnyben ezt a találkozási formát, amelyek változatos helyszíneken zajlottak, mint például egyetemi kampuszon, könyvtárban, kávézóban, parkban, vagy a városban található vendéglátó helyeken.

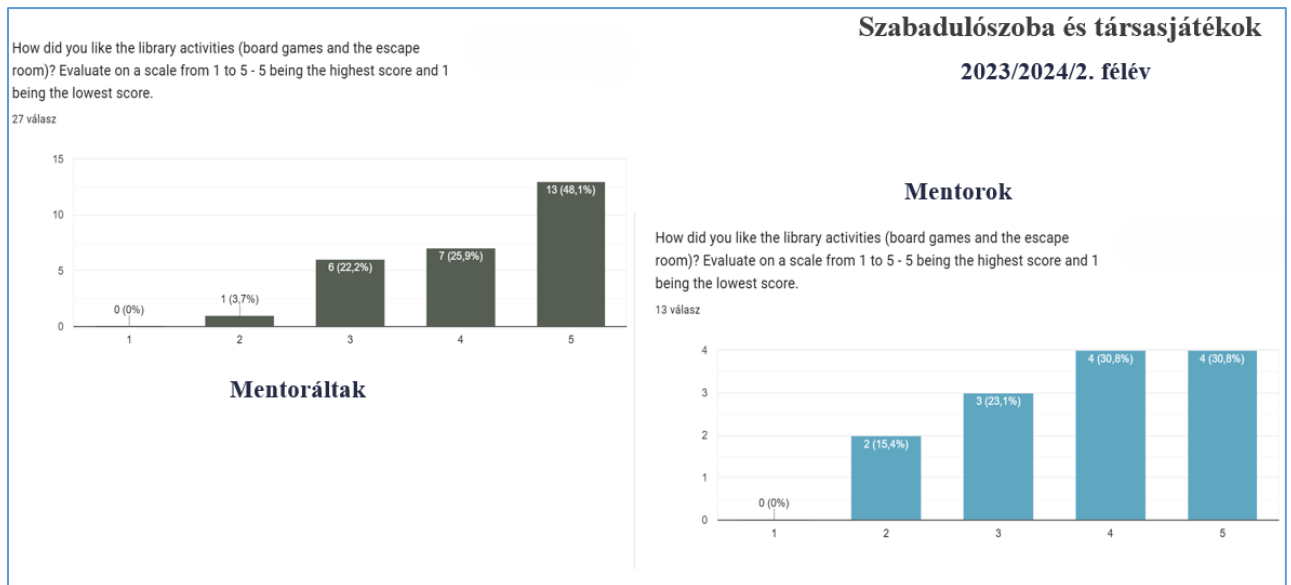
4. táblázat

A mentortalálkozók szervezésében az 5. félévtől kezdve a gyakoriság tekintetében a félévente három-négy alkalom rajzolódott ki a legmegfelelőbbnek – figyelembe véve mindkét hallgatói csoport tanulmányi leterheltségét. A teljes összképhez hozzátartozik, hogy a nyelvi mentorprogram bevezetése óta kevésbé motivált csoportokat is számon tartottunk. Összefoglalóan azonban elmondható, hogy az inaktív kiscsoportok száma egy-egy félév során egyszer sem érte el a 10%-ot, amely a nagy létszám (170-296 fő) és a magas csoportszámok (50-80) mellett elfogadhatónak tekinthető. A tanári útmutatóban a csoportos találkozók időtartamára 30-45 percet javasoltunk, amit a hallgatók figyelembe is vettek. A kérdőíves válaszokból kiderült, hogy a csoportok többsége alkalmanként 30-60 perc közötti időt töltött együtt.

Az elmúlt két tanévben a mentorprogram tartalmának megújításával is kísérleteztünk azazal a céllal, hogy gazdagítsuk és kreatívabbá, élvezetesebbé tegyük a magyar nyelvgyakorlást. Az Egyetemi Könyvtárral együttműködésben igyekeztünk népszerűsíteni a könyvtár által kínált olyan speciális szolgáltatásokat, amelyek a hallgatók aktív kikapcsolódását segítették elő, valamint alkalmat adtak nekik a személyes kapcsolatok kötetlen formában való elmélyítésére is. Ilyen tartalmi újdonság volt a hallgatóink részére a szabadulószoza és a társasjátékok kiscsoportos kipróbálása a 2023/2024-es tanév tavaszi félévében. A szabadulószoza témája több célból is előnyös volt a nemzetközi és a magyar anyanyelvű diákok részére. Egyrészt, a magyar történelem egy jelentős időszakának megismerésére adott lehetőséget a tematikus szabadulószoza, amely a Reformkort és Széchenyi István tevékenységét ismertette meg a résztvevőkkel egy izgalmas nyomozás keretében. Másrészt, a lebilincselő feladatok révén intézményünk névadóját, a „legnagyobb magyarként” ismert gróf Széchenyi Istvánt közelebbről is megismerhették a diákok. A

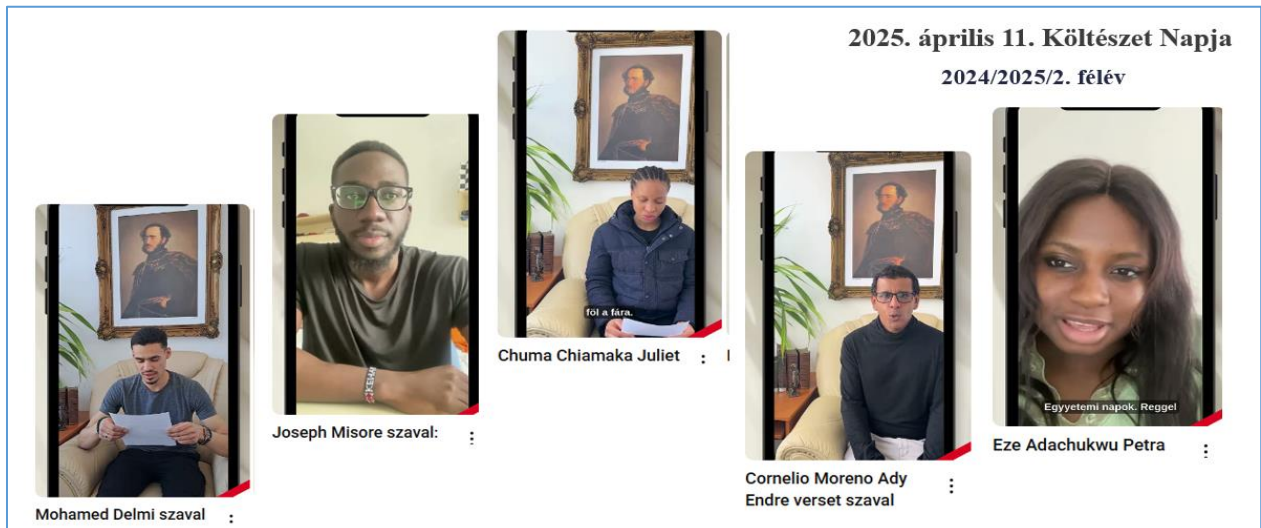

könyvtár másik kulturális szolgáltatása révén (pl. különböző társasjátékok) a külföldi hallgatóink megismerkedhettek a magyar kártyával, a dominóval és egyéb érdekes társasjátékokkal. A kérdőíves visszajelzések alapján, ez a kezdeményezés nagy népszerűségnek örvendett mindkét hallgatói csoportnál. A mentorált nemzetközi hallgatók 74%-nak (lásd 4-es és 5-ös értékelés), a magyar mentorok 61%-nak volt kedvére való ez a programlehetőség (lásd 5. táblázat).

5. táblázat

A legutóbbi tanévben (2024/2025) egy újabb együttműködés zajlott a Magyar Nyelvi Mentorprogram és az Egyetemi Könyvtár között: április 11-én, a Magyar Költészet Napján versmondó és versfelolvasó versenyt hirdetett a könyvtár a magyar anyanyelvű hallgatók mellett első alkalommal a nemzetközi hallgatóink részére is, amelyhez nagy örömmel csatlakoztunk. A mentorok egyik feladata volt a versenyre jelentkező külföldi hallgatók felkészülésének támogatása. Az Egyetemi Könyvtár dolgozói nyelvi nehézségi szintek szerint többféle magyar verses válogatást állítottak össze, amelyeket mindkét hallgatói csoport számára online formában közzétettünk. A jelentkezők ezek alapján tudták kiválasztani a számukra szimpatikus egy vagy két verset, amivel beneveztek a versenybe. A külföldiek számára első alkalommal meghirdetett versmondó versenyen kilencen vállalkoztak arra, hogy személyes jelenlétben vagy előre felvett videó formájában magyar verseket olvassanak fel. Büszkék vagyunk mindenkire, aki felkészült és sikeresen részt vett ezen a kulturális eseményen.

Nemzetközi hallgatóink, akik hozzájárulásukat adták a nevük és arcképük nyilvánossá tételéhez.

A két névtelen kérdőíves felmérés adatai alapján a diákok többsége alapvetően pozitív élményként tekintett a Magyar Nyelvi Mentorprogramban való részvételükre és mindenkinek nagyon tetszett a személyes találkozások lehetősége. Elmondható több csoport esetében is, hogy maradandó barátságok alakultak ki a magyar és nemzetközi hallgatók között. A külföldi hallgatók közül többen visszajelezték, hogy a nyelvyakorláson és ismerkedésen kívül az életük különböző területein is segítséget kaptak a magyar mentoraiktól, mint például orvoshoz időpont egyeztetés, vizsgálat során tolmácsolás, vagy fontos telefonhívásoknál segítségnyújtás.

A külföldi hallgatók többsége fontosnak tartotta, hogy válaszokat kaptak a mentoraiktól a magyar kulturális sajátosságokkal kapcsolatos kérdéseikre és ezáltal mélyebben megismerhették és megérthették a magyar kultúrát és a magyarok viselkedését. Előnyként azt is kiemelték a külföldi hallgatók, hogy a találkozók segítették az órai nyelvtanulást, hatékonyak találták a találkozók interaktív és kötetlen jellegét, amely egymás kultúrájának mélyebb személyes megismerésére is lehetőséget teremtett. Voltak olyan hallgatói válaszok is, amelyek kihangsúlyozták, hogy a félév végére kellemes meglepetésként érte őket a találkozók baráti jellege, mivel a félév kezdetén vonakodtak részt venni a programban, mert nem tulajdonítottak jelentőséget neki.

A magyar mentorok szintén jó kezdeményezésnek tartották a nyelvi mentorprogramot, kiemelve a rendszeres témajavaslatok hasznosságát. Több magyar anyanyelvű hallgató emelte ki a válaszában, hogy érdekes volt számukra más országokat, kultúrákat elsőkézből megismerni a személyes beszélgetések során, valamint a más mentalitás, eltérő gondolkodásmód és viselkedéskultúra területén is új és hasznos információhoz jutottak. A magyar diákok közül többen is kifejezték abbéli örömeiket, hogy jó érzéssel töltötte el őket a külföldi diáktársaik részére adott

segítségnyújtás, ami aztán megkönnyítette számukra az egyetemi és a magyar közegbe való beilleszkedést. Végezetül, sok magyar válaszadó azt is pozitívumként értékelte, hogy a Magyar Nyelvi Mentorprogramon keresztül a saját kultúránkat, országunkat, szokásainkat is közelebbről megismerhették azáltal, hogy ezeket a külföldiek részére igyekeztek bemutatni.

Összefoglalva, a Magyar Nyelvi Mentorprogram a működése óta eltelt több mint három tanévben többféle formában és rendszerességgel, különböző nyelvi és kulturális tartalmakkal és tevékenységi formában népszerű találkozási helye lett a Széchenyi István Egyetemen tanuló magyar és nemzetközi hallgatóinknak. A mentorprogram a magyar nyelv és kultúra népszerűsítése céljából sikeresen kiveszi részét az egyetemi hallgatók közötti nyelvi és kulturális híd kiépítésében, a személyes kapcsolatok kialakításának támogatásában és az interkulturális érzékenység fejlesztésében.